

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра історії, теорії мистецтв та виконавства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гавришук С.В.
Протокол №5 від «21» лютого 2018 р.

№ 2021022018

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
Теорія ансамблю та аранжування
підготовки бакалавра
(назва освітнього ступеня)
спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
(шифр і назва спеціальності)
освітньої програми «Музичне мистецтво»

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни «Теорія ансамблю та аранжування» підготовки бакалавра, 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», за освітньою програмою «Музичне мистецтво»

Розробник: Гордійчук Андрій Миколайович, декан факультету культури і мистецтв, кандидат педагогічних наук, професор.

Рецензент: Чепелюк Василь Адамович, професор кафедри історії, теорії мистецтв та виконавства, народний артист України

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри історії теорії мистецтв та виконавства

протокол № 6 від 21 грудня 2017р.

Завідувач кафедри: _____ (Ігнатова Л.П.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету культури і мистецтв

протокол № 5 від 14 лютого 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ (Шиманський П.Й.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1
денна форма навчання

Термін навчання 1 рік 10 місяців

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	02 «Культура і мистецтво» 025 «Музичне мистецтво» «Музичне мистецтво»	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 60/2		Рік навчання 1
		Семестри 2
		Лекції 20 год.
ІНДЗ: <u>ні</u>		Практичні (лабораторні) 10 год.
		Самостійна робота 26 год.
		Консультації 4 год.
	Форма контролю: екзамен (2 семестр)	

заочна форма навчання

Термін навчання 1 рік 10 місяців

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	02 «Культура і мистецтво» 025 «Музичне мистецтво» «Музичне мистецтво»	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 60/2		Рік навчання 1
		Семестри 2
		Лекції 6 год.
ІНДЗ: <u>ні</u>		Практичні (лабораторні) 4 год.
		Самостійна робота 42 год.
		Консультації 8 год.
	Форма контролю: екзамен (2 семестр)	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Робоча програма навчальної дисципліни “Теорія ансамблю та аранжування” складена у відповідності з освітньою програмою підготовки студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 025 «Музичне мистецтво».

Злагоджений спів в ансамблі (дует, тріо, квартет, квінтет, октет і т. д.) потребує теоретичної та практично-методичної професійної підготовки бакалаврів музичного мистецтва. Знаннєва компетентність студентів виражається в уміннях добору репертуару, володінні технологією перекладів хорових, інструментальних творів для вокальних ансамблів, засвоєнні композиційно-аранжувальних вимог і правил перекладів застосувунні власних інтерпретаційних, інтонаційно-стильових, гомофонно-гармонічних з'єднань, мелодичних зворотів з метою створення художньо-емоційного образу.

Навчальна дисципліна «Теорія ансамблю та аранжування» є вибірковою в професійній підготовці майбутніх фахівців музичного мистецтва.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Основними компетенціями є:

- забезпечення теоретичної і практичної готовності студентів ОС «Бакалавр» до творчої, організаційно-педагогічної, художньо-продуктивної професійної самореалізації;

- рівень розвитку інтонаційно-слухових, ансамблево-виконавських, ладо-гармонічних, жанрово-стильових, національно-ментальних манер колективного музикування;

- знання правил та способів перекладень різних музичних творів для відповідного складу співацького колективу;

- уміння художньо-естетичного, виконавсько-стилістичного обґрунтування вільних аранжувань та музично-тематичних обробок.

Згідно з програмними вимогами студенти повинні знати та вміти:

- художньо-естетичні, позитивно-емоційні вимоги та принципи підбору виконуваних творів;

- технологію залучення теоретичного, практичного досвіду з суміжних дисциплін: гармонії, поліфонії, постановки голосу, методики колективної організації творчого процесу;

- володіти ладово-інтонаційним та ритмічним формотворенням художнього образу;

- рівень виконавської майстерності вокальних, вокально-інструментальних ансамблів за співацькою манерою, жанром та стилем;

- розвивати продюсерські навички в організації програм арт-бізнесу;

- продукувати організаторські, музично-творчі, композиторсько-аранжувальні, психолого-комунікативні здатності.

Важливе значення в організації викладання навчальної дисципліни набуває практично-творча, нестандартна креативно-продуктивна, індивідуальна студентська діяльність, яка ґрунтується на успішності і естетичній насолоді.

Студент повинен навчитись визначати головне в творчому процесі, розвивати власну емоційно-вольову сферу, художнє мислення, індивідуально-інтерпретаційний досвід, створити акме-носія художньо-естетичних смаків.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2
денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Інд. зан.	Конс.
Змістовий модуль 1.						
Теоретико-методологічні засади ансамблевого аранжування						
Тема 1. Теорія, практика вокально-ансамблевого аранжування. Типи, види ансамблів співацьких голосів, їх виконавські можливості.	2	2			-	
Тема 2. Технологічні принципи та види перекладень для вокальних ансамблів. Правила розташування нотного матеріалу в ансамблевій партитурі.	4	2		2	-	
Тема 3. Ансамблеве аранжування, гармонія, звуковедення.	5	2		3	-	
Тема 4. Перекладання творів, що виконуються однорідними хорами дитячого, жіночого, чоловічого, мішаного ансамблів.	9	2	2	3	-	2
Тема 5. Перекладення вокальних творів для ансамблів різних типів і складів.	5	2		3	-	
Тема 6. Перекладення вокальних творів для ансамблів зі збереженням інструментального супроводу.	7	2	2	3	-	
Тема 7. Перекладення інструментальних творів для вокального ансамблю.	7	2	2	3	-	
Тема 8. Аранжування та вільні обробки народних мелодій.	5	2		3	-	
Тема 9. Аранжування музичних творів для соліста та ансамблів різних за складом.	7	2	2	3	-	
Тема 10. Перекладення музичних творів зі спрощенням та ускладненням фактурного викладу.	9	2	2	3	-	2
Всього годин:	60	20	10	26	-	4

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Інд. зан.	Конс.
Змістовий модуль 1.						
Теоретико-методологічні засади ансамблевого аранжування						
Тема 1. Теорія, практика вокально-ансамблевого аранжування. Типи, види ансамблів співацьких голосів, їх виконавські можливості.	5			5	-	
Тема 2. Технологічні принципи та види перекладень для вокальних ансамблів. Правила розташування нотного матеріалу в ансамблевій партитурі.	5			5	-	
Тема 3. Ансамблеве аранжування, гармонія, звуковедення.	6	1		4	-	1
Тема 4. Перекладання творів, що виконуються однорідними хорами дитячого, жіночого, чоловічого, мішаного ансамблів.	6	1		4	-	1
Тема 5. Перекладення вокальних творів для ансамблів різних типів і складів.	6		1	4	-	1
Тема 6. Перекладення вокальних творів для ансамблів зі збереженням інструментального супроводу.	7	1	1	4	-	1
Тема 7. Перекладення інструментальних творів для вокального ансамблю.	7	1	1	4	-	1
Тема 8. Аранжування та вільні обробки народних мелодій.	7	1	1	4	-	1
Тема 9. Аранжування музичних творів для соліста та ансамблів різних за складом.	6	1		4	-	1
Тема 10. Перекладення музичних творів зі спрощенням та ускладненням фактурного викладу.	5			4	-	1
Всього годин:	60	6	4	42	-	8

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Зробити переклад 2-ох оригінальних хорових творів для ансамблю (жіночого, чоловічого, змішаного).
2. Аранжувати (зробити вільну обробку народної мелодії).
3. Зробити переклад інструментального твору для вокального ансамблю (жіночого, чоловічого, мішаного).

Форма підсумкового контролю успішності навчання –
2 семестр –екзамен (денна форма навчання);
2 семестр –екзамен (заочна форма навчання).

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 3

Денна форма навчання

2 семестр

Поточний контроль (мах = 40 балів)										Модульний контроль (мах = 60 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1										Модуль 2	
Змістовий модуль 1										МКР 1	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	60	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		

Заочна форма навчання

2 семестр

Поточний контроль (мах = 40 балів)										Модульний контроль (мах = 60 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1										Модуль 2	
Змістовий модуль 1										МКР 1	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	60	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		

Критерії оцінювання відповідей студентів

4 бала	Відмінно-досконале володіння способами, прийомами колективного ансамблевого музикування
3 бала	Достатня знаннєвість, практична мобільність в сфері аранжувального процесу.
2 бала	Задовільне володіння навичками аранжувальної технології.
1 бал	Часткове виконання завдань аранжувальної практики.
0,5 бала	Завдання виконані на мінімальному рівні, як в гармонічному, тембральному, ансамблевому викладі.
0 балів	Відповіді немає.

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт

60–50 балів	Практична мобільність, знаннєвість, інтуїтивно-творча усталеність і успішність аранжувальник композицій; грамотність, адекватна жанрово-стилістична відповідність. Відмінно-досконале володіння способами, прийомами колективного ансамблевого музикування
49–30 балів	Достатня знаннєвість, практична мобільність в сфері аранжувального процесу.
29–15 балів	Задовільне володіння навичками аранжувальної технології.
14–8 балів	Часткове виконання завдань аранжувальної практики.
7–1 бал	Завдання виконані на мінімальному рівні, як в гармонічному, тембральному, ансамблевому викладі.
0 балів	Професійна несумісність

Навчальна дисципліна “Теорія ансамблю та аранжування” складається з поточного оцінювання та модульної контрольної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та практичних занять і має за мету перевірку рівня теоретичної і практичної готовності студентів. Поточний контроль реалізується у формі виконання індивідуальних завдань, рівні засвоєння теоретичного матеріалу, самостійної роботи, виконанні практичних рекомендацій. Максимальна кількість балів поточного контролю становить - **40 балів**.

Модульний контроль здійснюється у формі оцінювання практично-продуктивної успішності, здатностей аранжувальної компетентності. Максимальний бал – становить **60 балів**.

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Асаф'єв Б. Камерний вокальний ансамбль. / Б. А. Асаф'єв. – Л.: Музыка, 1979. – 80 с.
2. Вокальные ансамбли. Дуэты и трио русских и зарубежных композиторов (для женских и мужских голосов в сопровождении фортепиано). – М.: Музыка, 1987 – 48 с.
3. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва / М. Микиша. – Київ, 1985. – 80 с.
4. Овчаренко Н. Основи вокальної методики: науково-методичний посібник / Н. Овчаренко. – Кривий Ріг: Видавничий дім, 2006. – 116 с.
5. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу / Ю. Є. Юцевич. – Київ, 1998. – 160 с.
6. Ивакин М. Хоровая аранжировка / М. Ивакин. – М. Музыка, 1980. – 216 с.
7. Ленский А. Искусство хоровой аранжировки / А. С. Ленский. – М.: Музыка, 1980. – 364 с.
8. Гаранян Г. Аранжировка для эстрадных инструментальных и вокально-инструментальных ансамблей / Г. Гаранян. – М.: Музыка, 1983. – 238 с.
9. Горохов П., Загрецький Д. Хорове аранжування / В. Д. Горохов, Д. В. Загрецький – Київ.: Музична Україна, 1982. – 128 с.
10. Вахняк Є. Хорове аранжування. Є. Д. Вахняк. – Київ.: Музична Україна, 1977. – 72 с.

Перелік питань до екзамену

1. Ансамбль. Типи і види ансамблів.
2. Характеристика співацьких голосів.
3. Технічна характеристика розташування співацьких голосів у партитурі.
4. Типи і види перекладень для вокальних ансамблів.
5. Ансамблеве аранжування, гармонія, звуковедення.
6. Перекладення творів для однорідних хорів в ансамблевому виконанні.
7. Перекладення вокальних творів для жіночого ансамблю.
8. Перекладення вокальних творів для чоловічого ансамблю.
9. Перекладення вокальних творів для мішаного ансамблю.
10. Перекладення вокальних творів для ансамблів зі збереженням інструментального супроводу.
11. Перекладення інструментальних творів для жіночого ансамблю.
12. Перекладення інструментальних творів для чоловічого ансамблю.
13. Перекладення інструментальних творів для мішаного ансамблю.
14. Перекладення інструментальних творів для вокального ансамблю зі спрощенням фактури.
15. Перекладення інструментальних творів для вокального ансамблю з ускладненням фактури.
16. Аранжування авторських творів для вокальних ансамблів.
17. Аранжування народних мелодій.
18. Вільні обробки народних пісень.
19. Перекладення музичних творів для соліста і ансамблю.
20. Художньо-естетичні аспекти ансамблевого музикування.
21. Метро-ритмічний синтаксис вокальних аранжувань.
22. Жанрово-стильові особливості ансамблевих перекладень та обробок.
23. Ментальна значимість камерно-вокальних ансамблів.
24. Вокально-інструментальні ансамблі як уособлення статусу молодіжної арт-культури.